

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 16 September 1900

N:r 51

Atergivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Ellen Key* (med 1 porträtt). *Celibatärer*. För HVAR 8 DAG af No Name. *Norske målaren Vigeland* (med 1 porträtt). *Vykort från Sächsiska Schweiz. II* (med 5 illustrationer). *Gustaf III:s »revolutionsring»* (med 1 illustration). *Lea (Fru Josefina Wettergrund)* (med 1 porträtt). *Faninövningen å Sanna hed* (med 4 illustrationer). *Konungens besök å Huseby* (med 1 illustration). *Kungabesöket i Vexjö* (med 2 illustrationer). *Från Saltsjöbaden och eskaderövningarne* (med 5 illustrationer). *En finsk ursäkt* (med 2 illustrationer). *Prins Carls besök i Ystad* (med 2 illustrationer). *Ur van Bibbers lif*. Af Richard Harding Davis. *Veckans porträttgalleri* (med 3 porträtt). *Breflåda*.

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG, GÖTEBORG, 1900.

Foto. Hamqvist, Stockholm.

ELLEN KEY

ELLEN KEY.

Åtminstone en gång om året blåser det upp till storm kring Ellen Keys namn, storm med åska och hagel, som piska marken, storm, som ränsar luften.

Det är rätt underligt, att Ellen Key med sitt solskensvarma väsen, med sin försoningssträfvan inför motsatser, som andra finna oförsonliga, kunnat bli stormklocka. Hur frossar hon icke i varma ord, så snart hon finner någon eller något att slösa dem på! Och hon är icke svår att tillfredsställa. Hvar yngling, som format en känslig dikt — den må vara enkel nog — kan räkna på hennes intresse och bevågenhet. Lika litet som Viktor Rydberg nåns hon att i sådana fall falla ett strängt omdöme. Alltid finner hon något vackert — om ej annat, så den goda viljan. Och med denna böjelse för att om möjligt visa sympati och se allt från den bästa sidan sammanhänger hennes sträfvan att försona och sammansmälta motsatser. Hon har icke blott funnit föreningsbandet mellan »individualism och socialism» naturligt och påtagligt — därom är hon ju icke ensam — utan hon har sökt ävågabringa principiell förlikning mellan det demokratiska jämlikhetsidealet och den aristokratiska öfvermänniskokulten. Hon skulle ha varit en trollkvinna för att gå i land med denna uppgift så väl, att hon icke utsatte sig för att beskyllas för inkonsekvens. Ingen af de otaliga förebräelser, som riktats mot henne, är väl så befogad som denna. Men den snusfornuften kritiker, som tror sig ointetgöra henne med att plocka fram inkonsekvenserna i hennes uttalanden, tar grundligt miste. Ty utom det att många af dessa inkonsekvenser förklaras genom hennes paradoxala uttrycksätt, bör det ihågkommas att hon är lyrisk propagandist och icke systembyggande filosof. »Det vi älska hos henne», skref Oskar Levertin härom dagen, »det är hennes rena, ädla vilja och hennes blanka mod, hennes personliga friska och impulsiva ärlighet, den allomfattande värmen i hennes natur, som så ofta förlänar hennes ord den frodiga sommarens lifsvänliga fullhet».

Bättre kan icke hennes diktarpersonlighets starka sida tecknas. I denna karaktäristik ligger också förklaringen till, att hennes namn fått klang af stormklocka. Hennes friska och impulsiva ärlighet har tvingat henne att med blankt mod säga ifrån, när hon funnit andra missakta, hvad hon själf lärt sig skatta högt. Kväfningsförsöken mot 1870- och 1880-talens religiösa och politiska frihetssträfvanden drefvo henne in i den unga demokratiens falang, till hvilken hon fann anknytning i den åskådning, hvori hon uppfostrats af sin far, den bekante landtmannapartistiske oppositionsmannen Emil Key. Och kvinnosaksrörelsens första stridsår, då dess medlemmar hänades och häcklades, förde henne in bland dem. Men med åren växte demokratien upp till en makt, som åtminstone i diskussionen började få öfvertaget äfven genom rösternas mångfald, medan den nya intelligens-aristokratiska individualismen smädades så-

som en litterär snobbreligion. Inseende betydelsen af en reaktion mot den nivelleringssträfvan, hvartill den demokratiska rörelsen där och hvar hotade att urarta, slöt sig Ellen Key till aristokraterna, utan att därför uppgifva sina gamla demokratiska sympatier. Det är hennes försök att sammansmälta dessa båda uppfattningar, som ådragit henne beskyllningarne för inkonsekvens. Liknande förebräelser ha också drabbat henne för hennes ställning till kvinnosaksrörelsen. När densamma vuxit sig stark och började uppträda med anspråk på att göra de nya banor, som öppnats för kvinnoarbetet, till hufvud- i stället för reservvägar, bröt hon därmed och gaf i sin väckelseskraft om »missbrukad kvinnokraft» uttryck åt sin kätterska mening. Så länge det gällt att tillkänna kvinnan frihet att verka på hvilket område som helst, hade hon varit med. Men när det blef fråga om att begagna den vunna friheten, fann hon tiden vara inne att varna mot missbruk. Kvinnan bör ha tillgång till hvilket verksamhetsfält som helst, men hon bör frivilligt stanna på de platser, som bäst passa för hennes särskilda läggning. Hemmet bör vara hennes egentliga sfär och den själfständiga arbetskonkurrensen med mannen — utom för de särskildt begäfvade — en nödfallsplacering af hennes kraftkapital. Icke tvärtom.

I sitt förra året utgifna arbete, »Människor», framhåller hon på ett ställe, hur en gammal förbisedd sanning genom att uttryckas på ett sätt, som öfverensstämmer med tidskaraktären, kan få en helt ny valör. Det är just, hvad hon själf många gånger bevisat. Hennes stora konst har varit att i det rätta ögonblicket gifva personligt och ungdomligt uttryck åt sanningar, som förgåtits. Så har hon blifvit på en gång en reagerande och väckande kraft. Man kan säga, att hon väckt upp gamla sanningar och att hon knäsat nya. Det är i grund och botten ett och detsamma. Hennes egen lifsgärning ger de bästa exempel på »hur reaktioner uppstå», reaktioner, som bära utvecklingen framåt.

Sådan, som jag här sökt antydningssvis teckna den, ter sig Ellen Keys lifsgärning för dem, som sympatisera med densamma. För sina vedersakare — och de äro troligen hos oss vida fler än hennes vänner — står hon som den antikristiska aposteln för upplösning af allt samhälls- och familjelif. Hennes starka betonande af känslan som högsta moraliska måttstock på föreningen mellan man och kvinna har uttolkats som propaganda för den fria kärleken, hennes kosmopolitism och beundran för den norska folkstyrelsen har ådragit henne beskyllningen att vara en dålig patriot o. s. v. Men om hon i sitt eget fädernesland, utanför den litterära och konstnärliga krets, hvars sammanhållande länk hon är, fått dela profeternas öde, så har hon där utanför börjat tämligen allmänt uppskattas, och den hyllning finnarne i höstas ägnade henne på hennes 50-årsdag var af det slag, som icke kommer på mångens lott.

V—d S.

CELIBATÄRER.

För HVAR 8 DAG. Af NO NAME.

»Kamratskap, säger fröken! Ja, det ska vi snart få uppklaradt hvad det är emellan en kvinna och en man. Är hon ung och vacker, så är det bara otäckt koketteri för att få så många fiskar som möjligt i nätet, är hon gammal och ful, så räddar hon alltid en slags möjlighet till förströelse åt sig, och är hon midt emellan håller hon kamratskapet som en svafvelsticka, med hvilken hon i alla fall tänker tända ljuset; hon må nu säga nej hundra gånger om. Det är för resten så innerligt naturligt: att vara en gammal flicka är väl inte vidare eftersträfvansvärdt, det är som en surkart, kastad, därför att — ja, därför att den var en surkart.»

»Jo, det är tydligt nog.» Hon drog på munnen åt direktör Vejles hetta och skrattade godt inom sig vid tanken på, att det där utfallet, som föränledts af hennes ord, väl egentligen från början skulle varit ett frieri, fast det förvreds som träd i storm. Hon, Maini Odner, hade för resten aldrig tänkt sig, att detta skulle hända, att det öfver hufvud taget alls skulle komma något fartyg till henne. Hon trodde den traden var glömd.

De sutto vid hafvet. Den promenaden hit ned hade de gjort hvarje kväll nästan regelbundet nu i ett helt år, eller åtminstone trekvarts, alltsedan direktören börjat äta på Hushållsskolan, där Maini var inackorderad. Deras vanor voro mycket regelbundna, någon gång afbrötos de af, att hon blef bjuden på ett kafferep, han till ett spelparti, men det inträffade som sagdt sällan.

Vinteraftnarna, när hafvet låg stilla och hvitt, bäddadt med snöbolstrar, hade direktören och Maini pulsat sig fram genom drifvorna och talat förstånd hela tiden, om kyrkmusiken, som han skulle förbättra, om hennes bankplats, som intresserade henne lefvande, och när december led mot sitt slut, vände de en smula på julminnena från förr.

Våren, islossningstiden, då det strömmade och brusade där ute kring fyren, af vågor, som oroliga jagade hvarandra, eller af dyningar, som skälfdde och dånade likt upprörda hafsjättar, då hade de också gått här, och ibland nästan måst skrika till hvarandra för att öfverrösta stormens väldiga jubel att ha lyckats befria de isiga böljorna. De hade talat om mycket, men aldrig om längtan. Kanske bodde den inom dem, men de ville i alla fall inte ge den luft. Det var som skämdes de, att komma med förlegade känslor ut i den friska, unga våren.

Sommaren, när vattenytan glänste som blått stål och solen doppade sig, ännu brännande röd och het efter en lång dag, ned i det svala djupet, när de glimmande stålknippenas radier förgyllde hafvet, då sutto både lilla fröken Maini och direktören tysta, och de önskade nästan, att solen snart skulle dala; det de hade att tala om, kunde knappast sägas, förrän solen gått ned.

Och nu var det höst. Ungt folks känslor äro som saf om våren, de äldres däremot som höstens oroligt prasslande torra löf, och däraf kom det sig väl också, att stämningen så grep direktören, att han talade om, hur ensligt en gammal ungarl har det, och hur tomt det ibland kan vara efter ett verkligt hem, isynnerhet då man ser en liten blid kvinna gå lika ensam som en själf dag efter dag. Att då ingenting vara för hvarandra, det är som

att ha jord och inte bruka den. Att bara gå som ett par hyggliga kamrater det är — — —

Ja, därifrån är det lätt att kombinera brottstyckena af samtalen. Och nu var det hunnet till en punkt, där direktörens vanliga saktmod svek honom.

»Direktören glömmer, att jag får räkna mig till surkart», sade Maini stilla.

»Säg, att fröken vill det. Det är mig en gåta, hur kvinnor kunna vara så hårdhänta och så — litet förstående, som de äro.»

»Är det här ett nytt uppslag, eller är det bara en förgrening af ämnet?» Hon såg på honom, inte egentligen öfverlägset, men i alla fall långt ifrån med det uttryck han skulle velat.

»Vi kunna ju kalla det en förgrening», framkastade han nästan barskt, »och jag upprepar, att fruntimren veta minsann att både salta och peppra, så det förslår. När inte »han» konvenerar henne, kommer hon stickande med sin vänskap som med ett dåligt nödmynt, och så följer den gamla visan: 'han tröstar sig nog . . . han har så många andra att välja på!' — Ja, Gu' bevars, hvad han tröstar sig, men hon, som obarmhärtigt splittrade hjärteroten, hon får kanske gå där sedan och så småningom i ensamheten lära sig, att den största förlusten var hennes.»

»Men det kan ju hända hon inte kunde handla annorlunda», inföll Maini sakta, »öfver sitt hjärta befaller man inte.»

»Hör nu, min bästa fröken, när man kommit till vår ålder, är det hams att prata om att hjärtat befäller så mycket.»

»Är det om oss vi tala igen?»

»Ja visst. Hör nu, fröken Maini, vi trifvas ju godt tillsammans eller hur?»

»Jo mycket, jag sätter stort värde på direktörens — vänskap.»

»Vänskap! — Nå ja, låt gå för det då. Det är inte så noga med ord. Skulle vi inte — nu talar jag rent ut — skulle inte vi två slå oss ihop. Bli min hustru, Maini!»

Hon reste sig helt förfärad, som om hon fått en raketstäng i hufvudet. Han var verkligen litet burdus.

»Direktören får förlå — — —»

»Vi kunde ha det så trefligt med vår sympatipatience om kvällarna efter téet, en liten speljunta till förströelse, och så gemensamma intressen.»

Maini stod och såg utåt hafvet och sedan rikade hon blicken långsamt mot den gamle egoistiske Adam, som fått hemlängtan efter paradiset. Slutligen skakade hon på hufvudet och sade stilla:

»Nej, direktör Vejle, er — er *idé* är mycket smickrande för mig, men den är outförbar. Jag förblir — surkart.»

Han blef icke vältalig eller frestande nu, den åldrande ungarlen. Ville hon ej, så kunde ju ingen hjälpa det. Han reste sig också, något mödosamt. Gikten tog till framåt höstsidan.

»Nå, nå», sade han, »så låta vi det här vara glömdt, och allt får bli vid det gamla. Jag hade gladt mig åt sympatipatience», tillade han skämtande.

»Den är det inte något hinder för», svarade Maini leende.

»Och vi ta våra promenader som vanligt?»

»Visst!»

»Och ni hjälper mig till rätta när städerskan krånglar?»

»Så gärna.»

»Hm, ja då skall ni ha tack för då — är det kanske lika så godt som det är.»

Maini märkte, att han icke alldeles menade hvad han sade, men hon teg.

Vid hennes port togo de som vanligt godnatt.

Han gick långsamt, med händerna på ryggen, upp till sin ungarlägenhet. När han väl fått nattrocken på och pipan stoppad, slog han sig till ro i den knarrande gungstolen framför brasan och funderade.

Först tänkte han litet öfver kvinnorna, men där vid lag kom han icke till något resultat. Det hade för öfrigt aldrig lyckats honom under hela hans långa lif; ett trodde han sig dock säker om: de släktade starkt på skogsfrun och åt honom hade de alltid vänt hälsidan.

Så fantiserade han en smula öfver lifvet i allmänhet, hvad det hade gifvit honom och hvad det begärt. Och medan han såg in i de falnande glöden, nickade han upprepade gånger för sig själf. Just så var det: flammor — vackra storhetsdrömmar. Glöd — äflan och kamp; falaska — ålderdomens trötthet och de långa kvällarna — — — Utan att direktör Vejle märkte det slocknade pipan, och när »madamen» kom in en timma senare för att bädda, fann hon »dirretörn» insomnad och rummet kallt, ty han hade glömt skjuta spjället.

Maini tände genast lampan, flyttade den fram på klaffen till en stor, gammaldags chiffonier och

drog ut »lådan». Det behöfdes icke något mera karaktäriserande namn; hon visste, hvad hon menade, och andra skulle aldrig få veta något om hennes helgedom.

I »lådan» funnos brefbuntar, ombundna med sidenband i olika färger, torkade blommor och *en fotografi*. Det var den Maini såg på hvarje afton, och då om och om igen drömde sig ung och lycklig.

Hon tänkte, att — för att begagna sig af direktörens drastiska liknelser — hon hade varit äppleblom den tiden, om man nu kunde kalla henne surkart.

Och för minnet af den drömda lycka hon då ägt, ville hon gärna lefva många år som »gammal flicka». Det hade ju varit en gång för henne också, och sedan dess grubblade hon aldrig öfver lifvets mening; den förstod hon så lätt, när hennes händer och blick smekte porträttet och de gulnade breven.

Med ett vemodigt leende tänkte hon på direktör Vejle. Stackare, han hade ej förstått att skapa sig ett hem, en fristad, där det förflutna värmdes och lyste och trängde ut ensamheten, eller hade han kanske inga minnen att smycka med? O, då gjorde det henne ondt om honom, men gå öfver till honom med alla sina skatter, kunde hon likväl icke.

»Lådan» sköts varligt in igen, och Maini tog fram ett handarbete, gjorde det trefligt åt sig i soffan och sade, när jungfrun knackade på med bud om kvällsvard:

»Nej, är klockan verkligen redan så mycket!»

NORSKE MÅLAREN VIGELAND,

ETT OFFER FÖR ANARKISTSKRÄCKEN.

Den unge norske målaren Vigeland, hvars konterfej vi äro i tillfälle här återgifva, har nyligen i Italien varit utsatt för ett »äfventyr» af mindre behaglig art, hvilket väckt stort uppseende och berättigad harm. Den unge konstnären, som studerat i Paris på ett stipendium, ämnade därefter slå sig ner i Florens. Då blef han där plötsligt häktad som en anarkist hvilken misstänktes för mordplaner mot fursten af Montenegro. En revolver i målarens ägo styrkte misstankarne och endast på dessa dömdes han, utan afseende å sitt pass eller sin okunnighet om språket och hela rättsproceduren, till 25 dagars fängelse, med betalning af ett par hundra kronors rättegångskostnader dazü.

V. skref hem till en bekant i Kristiania efter pengar, men endast fängelsestämpeln på brevet gaf antydning om hans situation. Vännen misstänkte genast att något var galet, anlitade diplomatisk hjälp och genom sekreterarens vid generalkonsulatet i Genua, grefve Birger Mörners ankomst till Florens blef det stackars offret för italienarnes anarkistskräck befriadt ur fängelset, där han kastats bland banditer af värsta slag. Italienska regeringen har naturligtvis utlofvat full satisfaktion.

VYKORT FRÅN SACHSISKA SCHWEIZ. II.

Resebref till HVAR 8 DAG.

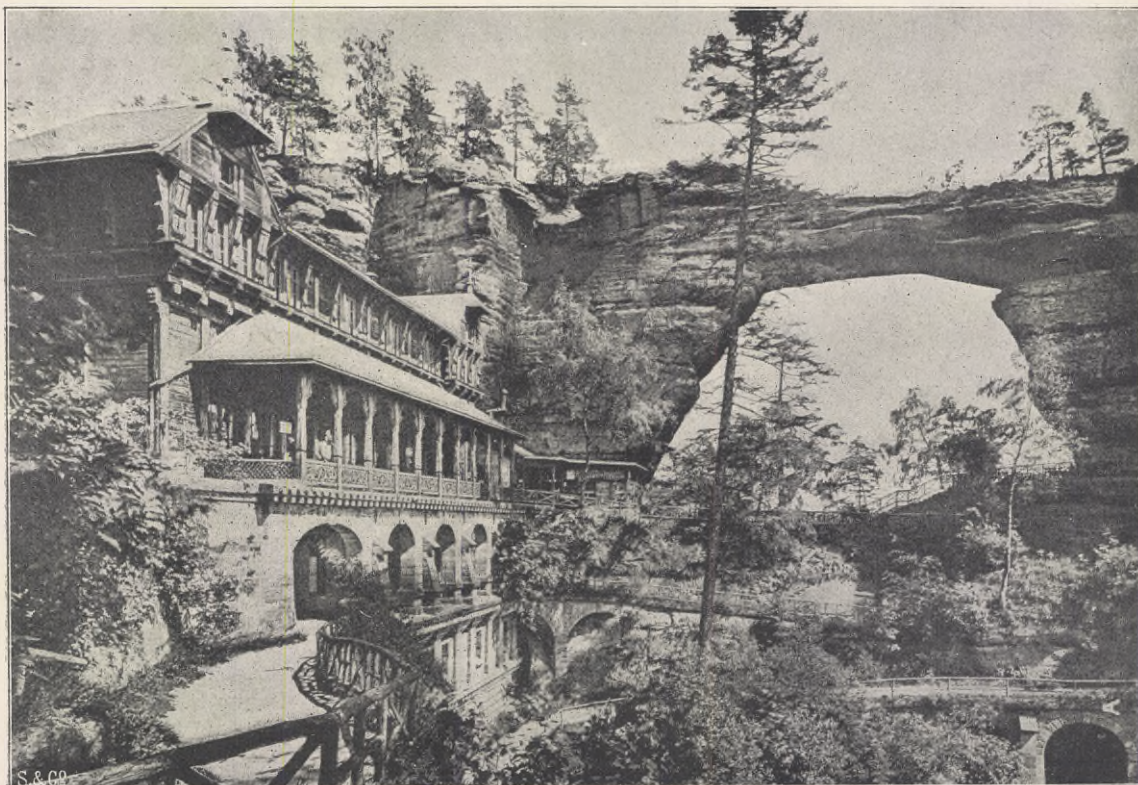
Nästa dag återupp-
taga vi med
stärkta krafter vår van-
dring. Vi passera ett
par 10-pfennigs-
vattenfall igen och uppnå
omsider bergshöjden
Kuhstall, hvarest en
hög bergsvägg afstän-
ger den yttersta ut-
sichtsplatån. Lyckligt-
vis har naturen för-
sett afbalkningen med
en tämligen rymlig
portgång för den skä-
delystne turisten. Sitt
namn påstås platsen
ha fått därigenom att
invånarne under tret-
tioåriga kriget där
samlade sin boskap för
att den ej skulle falla
i fiendens händer.

En ännu väldigare
»port» och en i alla af-
seenden mera storståt-
lig syn möter en i *Pre-
bischthor*. Dessförinnan
ha vi emellertid passerat
höjdpunkten af vår resekurva,
Grasser Winterberg,
som till sin naturliga höjd,
551 meter, satt

Kuhstall.

ytterligare ett 22 meter högt utsiktstorn. Väl här
uppe och beväpnad med en jättestor kikare be-
härskar man med sina ögon en ansenlig del af

Prebischthor.

Tetschen.

både Tyskland och Österrike. Det är för öfrigt af ej ringa intresse att gifva akt på de olika stämningar, som bemäktiga sig vandraren, när han går nere i dalen med alla de väldiga bergjättarne öfver sig och liksom känner tyngden af de öfver-

lägsna blickar, de kasta ned på honom, och när han står här uppe, fri och jämnhög med de högsta, själf sändande en nedlåtande blick till krypen nere på jorden. Det råder örnstämning häruppe!

Edmunds Klamm, båtpassagen.

* * *

Vi ha efter hand åter sänkt oss till jorden, och tankar på ett svalkande bad, ett dukadt bord i restauranträdgården och en lättjefull eftermiddagshvila börja ingå i vår föreställningsvärld. Men dessförinnan ha vi att tillryggalägga den ganska långa bergsklyfta som kallas *Wilde Klamm* och *Edmunds Klamm*. Dessa pass, hvilka liksom de senast nämnda platserna ligga inom Böhmens område, äro väsentligt olika allt hvad vi förut sett. Här finnas spåren af de rasande naturstriderna i den grå urtiden ännu kvar. Vilda och hotande stå klipp-härlarne ännu mot hvarandra, och den lilla Kamnitzbäcken kryper försiktigt fram mellan fiendernas förstelnade förposter. Äfven människan smyger sig beskedligt fram vid bergens fot, och endast då stenhjättarne göra min af att alldeles spärra hennes väg, hugger hon sig dristigt en tunnelgång genom deras massor. Då hon slutligen tröttnat att med lock och pock bana sig fram, bygger hon sig en båt och anförtror sig åt Kamnitzbäcken, som efterhand lyckats skaffa sig erkänt existensberättigande bland storkmakerna. Denna båtfart genom Edmunds Klamm, som måste anlitas på ett par ställen, utgör nu den dagliga sysselsättningen för väl ett dussin människor året rundt, ty både vinter och sommar drager turisternas tåg

fram den här vägen. För en 40 å 50 år sedan var Klammen ganska illa beryktad, icke blott som en farled för alla smugglare utan äfven som ett uppehåll för rövare och banditer.

Nu har man slagit sig på att efter bästa förmåga uppskörta lustresande — och det är dock långt mindre farligt. »Es ist sogar romantisch-idyllisch» förklarade en svärmisk tyska, och jag nickade bifalande.

Nu återstår blott att säga, att man slutligen når fram till Herrnskretschen och lämpligen kan avsluta denna bergvandring med en liten ångbåtstur uppför Elbe till staden *Tetschen*, hvars förnämsta märkvärdighet är det gamla slottet uppe på krönet, hvarifrån man har ett vackert Elbe-panorama till dessert på resan.

När man sedan fram emot kvällningen i hotellträdgården njuter sitt eftermiddagskaffe med en aromatisk likör och samarbetar de upplagrade intrycken, kommer en liten pys och ropar: »Ansichtskarten gefällig!» Naturligtvis köper du. Du måste dock skicka

En hälsning till gamla Sverige!

Hzn.

Gustaf III:s »revolutionsring».

Originalt till denna afbildning tillhör grosshandlaren J. A. Bergman i Göteborg.

HVAR 8 DAG kan här visa sina läsare eu af de mycket omtalade ringar af guld med emaljnläggning, hvilka Gustaf III lät göra till minne af statshvälfningen 1772 och skänka sina närmaste medhjälpare. Inalles vet man om 4 sådana ringar. Originalt till denna afbildning tillhör grosshandlaren

Edmunds Klamm, fästningen.

LEA.

FRU JOSEFINA WETTERGRUND.

När Lea häromdagen i anledning af sin förestående sjuttioårsdag åtspordes, hvarför hon icke lät trycka om sitt förstlingsarbete (Småbitar på vers och prosa) som utkom för öfver 40 år sedan och för länge sedan utgått ur bokhandeln, svarade hon bestämdt nej. Men hon tillade något som är ytterst karaktäristiskt både för hennes person och hennes författarskap: »Om jag varit ett geni», sade hon, »hvars utveckling det varit intressant att följa, kunde det ju ha varit någon mening med att återupplifva mina gamla arbeten. Men jag är ju bara på sin höjd en talang, som får vara glad, om jag spridt en smula glädje med mina böcker.

Det är allt, som jag kunnat begära.» Denna vackra anspråklöshet, som skulle kläda mången mindre »genial» ande, har ständigt satt sitt märke på hennes diktning. Enkelt och flärdöst, friskt och hurtigt har hon berättat sina »småbitar», af hvilka den ena samlingen under årens lopp följt den andra. Men för de »tusen hem», där hennes småbitar och hennes »Valda berättelser», hennes »Silhouetter» och »Krönikor» spridt glädje och trefnad under mer än en mansålder, kommer hennes namn ännu länge att behålla sin populära klang.

Den 2 sept. fyllde Lea 70 år och var föremål för en varm hyllning.

FANINVIGNINGEN Å SANNA HED.

Illustrationerna efter fotografier för HVAR 8 DAG af hoffotogr. Hakelier, Örebro.

FANINVIGNINGEN Å SANNA HED: Regementet defilerar med den nya fanan för konungen.

Söndagen den 2 september öfverlämnade h. m:t konungen å Sanna hed högtidligen till Lifregementet till fot de nya fanor, hvilka utförts på konungens egen bekostnad. Dessa tre fanor äro af annat slag än de nu brukliga. De äro af tjockt i Sverige väft siden, hvarå

insignierna blifvit målade direkt med äkta guld- och särskildt preparerade färger. Dessa målade fanor, hvilka så småningom komma att allt mer efterträda de broderade, äro såväl lättare som betydligt billigare än de senare. De slås ut äfven af en ringa vindfläkt, under

FANINVIGNINGEN Å SANNA HED: Konungen på väg till faninvigningen.

FANINVIGNINGEN Å SANNA HED: Fältgudstjänsten. (Framst står konungen).

Konungen till häst. Till höger om h. m:t landshöfding Svedelius.

det att på de tunga broderade fanorna dukarne mestadels i följd af sin tyngd hängde orörliga.

Med undantag af vid Lifregementena (Lif- och hus-trupperna), hvilkas fanor konungen bestämt skola vara hvita, komma fanorna vid öfriga infanteriregementen att blifva blå och gula. Konungen har själf för dem utvalt den vackra blåa färg, som en gång fördes vid drottning Ulrika den äldres lifregemente till fot.

På Lifregementets nya fanor läsas följande segernamn:

Wallhof 1626, Dirschau 1627, Lützen 1632, Oldendorf 1633, Wittstock 1636, Leipzig 1642, Gnesen 1656, Warschau 1656, Frederiksodde 1657, tåget öfver Bält 1658, Lund (med kunglig krona) 1676, Landskrona 1677, Narva 1700, Düna 1701, Klissow 1702, Pultusk 1703, Fraustadt 1706, Holofzin 1708, Malatitza 1708, Helsingborg 1710, Gadebusch 1712, Svensksund 1790.

KONUNGENS BESÖK Å HUSEBY.
Foto. Betty Larsson, Vexjö.

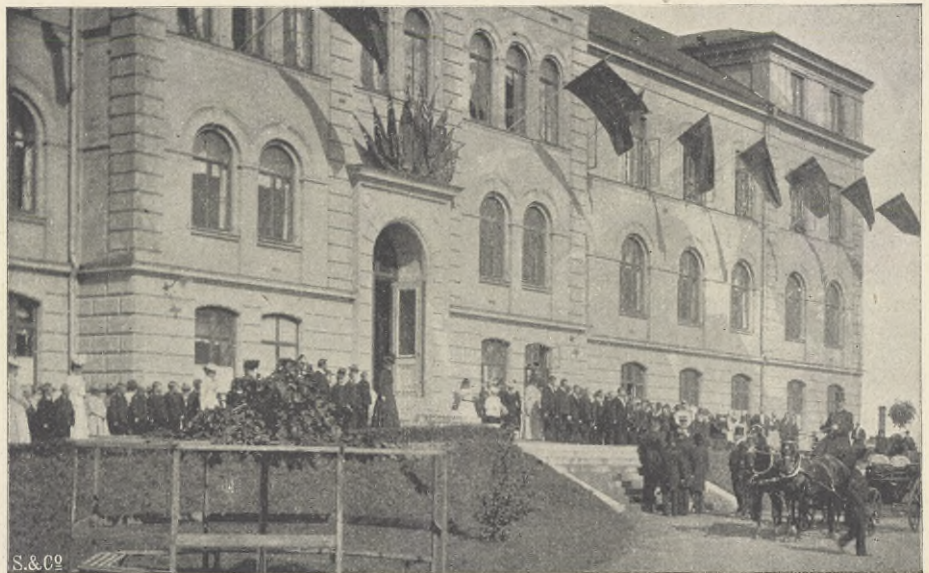
KONUNGEN Å HUSEBY: Ifrån Sanna hed for konungen den 3 sept. via Vislanda till Huseby, där h. m:t gästade ledamoten af Riksdagens första kammare, bruksägaren J. S. F. Stephens. Fotografien visar h. m:t med uppvakting och familjen Stephens.

KUNGABESÖKET I VEXIÖ

Foto: B. Larsson, Vexjö.

Konungens ankomst.

S.&Cg

Amatörfoto, A. Norlin, Vexjö.

Ankomst till Döfstuminstitutet.

Öfre bilden: Konungen anländer till Vexjö,
vid stationen hyllad af Värandsflickor.
Nedre bilden: Konungen besöker Döf-
stumskolan i Vexjö.

FRÅN SALTSJÖBADEN OCH ESKADERÖFNINGARNE.

Illustrationerna efter fotografier af HVAR 8 DAG'S fotograf.

SALTSJÖBADEN: I bakgrunden till venster å bilden synes hotellet, till höger restauranten.

Det ord, som faller en på tungan, om man skall karaktärisera Saltsjöbaden, är fashionabel. Det finns åtminstone på Sveriges östkust ingen fashionablare plats. När kronprinsen åker kälke om vintern, så väljer han helst Saltsjöbaden, och när hans kammarherrar vilja hvila sig en liten tid, så slå de sig ned vid Saltsjöbaden. Detsamma göra ock många andra ekonomiskt lyckligt lottade. De allra lyckligaste i sina egna villor, de öfriga i hotellets charmanta våningar. Och hvem helst, som får främmande från landet — detta land eller något annat i denna eller någon annan världsdel — anser sig illa ha rekommenderat sin stad och fyllt gästvänskapens plikter, om han icke får tillfälle att se dem på middag på Saltsjöbaden. Under utställningens och kongressernas år färdades samvetsgrannt hvar kongressistflock ut till Saltsjöbaden. Förr skulle förhandlingarna ha kunnat inhiberas än midnatten på Saltsjöbaden. Att besöka Stockholm utan att fara till Saltsjöbaden är som att gästa Kristiania utan att se Holmenkollen. Det går helt enkelt inte för sig. Man måste.

Hvad är det då, som gifvit Saltsjöbaden dess fashionabla karaktär? Det är väl läget till en början vid Saltsjövatten, vid en fri fjärd, där man ser och känner, att man är på väg ut till hafs, med skogen ännu omkring sig, frisk och djup. Och så är det naturligtvis den flott arrangerade utstyrelsen: hotellet, restauranten, bad-

husen, villorna, promenaderna. Inga kostnader ha skytts. Ensamt väganläggningarna lära ha kräft omkring 100,000 kronor, vattenledningen dubbelt, och järnvägen, som från Stadsgården i en högst besvärlig terräng ledts dit ut genom den största tunnel, som sprängts i vårt land, uppgifves ha kostat 300,000. Alla dessa kostnader ha gjort, att tomtpriserna hållit sig ganska högt uppe, så att äfven om icke byggnadsfriheten på annat sätt kringskurits, det skulle ha varit de ekonomiskt

SALTSJÖBADEN: Restauranten.

utvalda förbehållet att bygga och bo därute. I samma skala som byggnadskostnaderna hålla sig lefnadskostnaderna.

Menuens siffror ställa sig gärna en härsman öfver de, som gälla på andra första klassens restauranter, och den, som hyr en våning på Saltsjöbadens hotell bör ha sin plånbok väl beväpnad. Men hvad som bjudes ifråga om »mat och husrum» är också *first rate*. Det kostar, men det smakar.

Sådana ha de principer varit som ledt grundläggarna af Saltsjöbaden. De ha velat inreda en tillflyktsort för dem som ha råd — eller låtsas ha råd — att låta bli se på slanten, en tillflyktsort för »the upper ten», dit de öfriga icke ha tillfälle att tränga sig in. Sådant är Saltsjöbaden. Man har velat göra det till en fashionabel badort, och man har lyckats.

Vi kunna stolta visa Saltsjöbaden för de främlingar, som gästa oss. Ty hvar de än bo, ha de strängt taget intet, som fullt kan jämföras därmed. Ännu verkar Saltsjöbaden kanske en smula för nytt, för framstampadt för att ha den prägel af förnämhet och af fri och frisk natur, som det hälst borde äga. Men det är en brist som ger sig med åren. När nybyggnadsstämpeln försvunnit, kommer Saltsjöbaden att bli ännu mera lockande än det är.

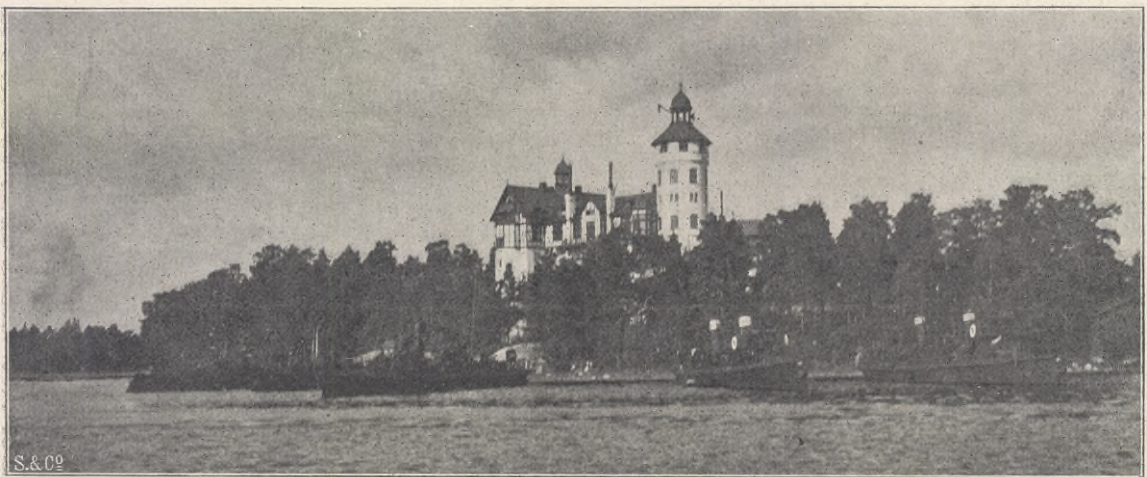
Såvida det icke blir gammalmodigt, hvilket knappast är troligt, då någon färlig konkurrens icke gärna kan uppstå. Man skulle behöfva där-

till — utom ett jämförligt läge — Wallenbergska kapital och Wallenbergsk företagsamhet.

Man har svårt att föreställa sig, att Saltsjöbaden, som redan vuxit så in i våra Stockholmsbegrepp och våra vanor, icke är mer än sju år gammalt. Det var våren 1891, som bankdirektör K. Wallenberg från fideikomisset Erstavik inköpte ett par hemman och bildade järnvägsaktiebolaget Stockholm—Saltsjön, på hvilket han öfverlät äganderätten till desamma. Marken styckades sönder i byggnadstomter, som köptes med stigande begärlighet. För närvarande finnas öfver 100 villor vid Saltsjöbaden och nya byggas för hvarje år. Saltsjöbaden räknar numera äfven på vintern en folkmängd på omkring 900 personer — på sommaren vida fler.

SALTSJÖBADEN: Båthamnen.

SALTSJÖBADEN: Eskaderbesöket. (Torpedbåtarne.)

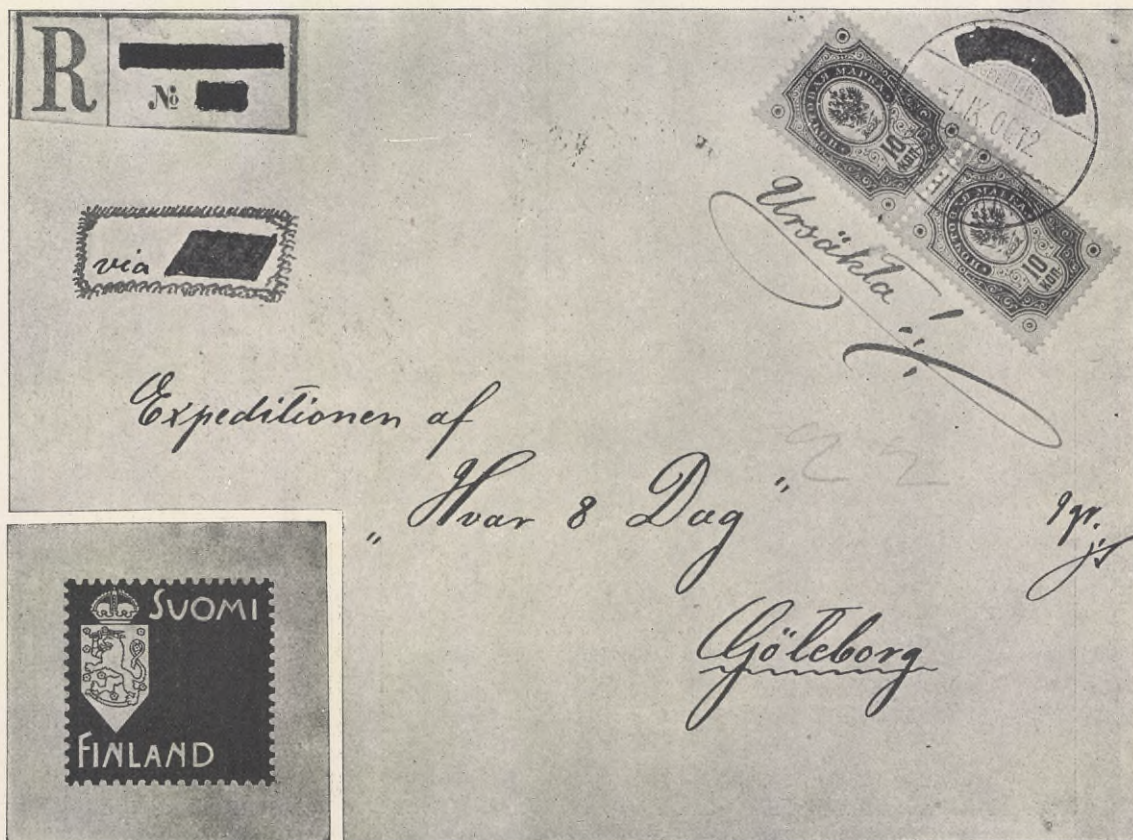
SALTSJÖBADEN: Eskaderbesöket. (Pansarbåtarna och torpedkryssarne).

Saltsjöbaden gästades den 30 aug.—2 sept. af en aktningstjudande svensk eskader, hvilken där besågs och beundrades af platsens invånare och en mängd hufvudstadsbor. Det var den s. k. kusteskadern, hvilken efter slutade öfningar vid Arkösund och Oxelösund anlände dit för att sedan återgå till Karlskrona i början af månaden, då de af konungen bevistade krigsöfningarne ägde rum. Eskadern

bestod af 13 fartyg: pansarbåtarna Thor, Oden och Niord, torpedkryssarne Örnen och Psilander samt åtta torpedbåtar.

Närvaron af alla dessa örlogsfartyg gaf naturligtvis en större liflighet än vanligt åt den härliga tafla, som Saltsjöbaden alltid bjuder under sensommarens vackra dagar.

EN FINSK URSÄKT.

Ofvanstående är en afbildning af kuvertet till ett bref, som för några dagar sedan ankom till HVAR 8 DAG från Finland. På insidan, bakom de ryska frimärkena, under hvilka står det för

stämningen betecknande ordet "Ursäkta" i rött, satt det finska svarta frimärket, som trots alla ukaser dock vet att leta sig fram och sprida budskapet om Suomis sorg.

PRINS CARLS BESÖK I YSTAD.

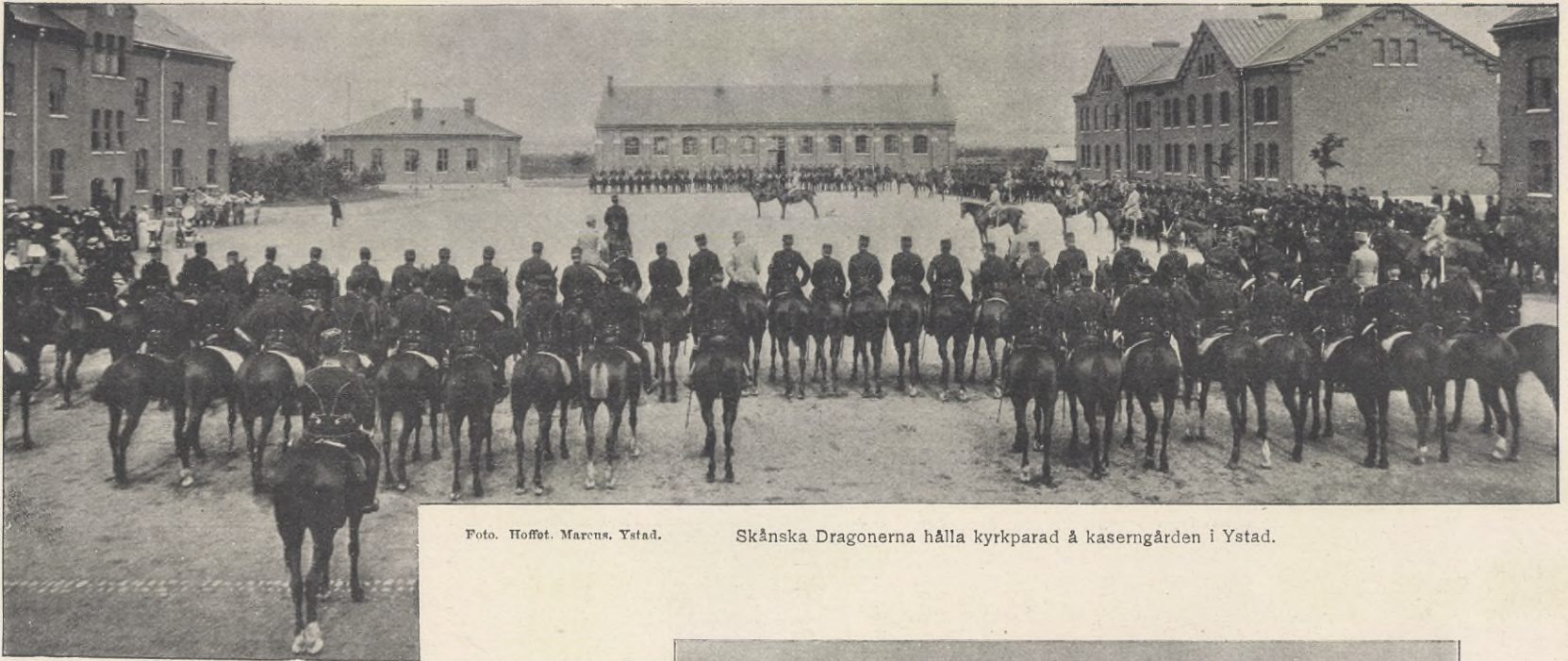

Foto. Hoffot. Marcus. Ystad.

Skånska Dragonerna hålla kyrkparad å kaserngården i Ystad.

Den 4 september anlände kavalleriinspektören hertigen af Vestergötland från Malmö till Ystad, för att inspektera Skånska dragonregementet och öfvervara en del stridsöfningar.

Kl. 1 e. m. nämnda dag lät h. k. h. blåsa allarm å såväl gamla som nya kasernen och af tre skvadroner afgingo två till Krageholm samt en till Söfvestad. Öster om staden voro tre andra skvadroner förlagda mellan Krageholm och Tomelilla. Vid 2-tiden på natten gafs utryckningssignal, och en timma därefter anföllo trupperna från Krageholm den styrka som skulle skydda Tomelilla. Här stod nu midt i natten ett slag, som slutade med att öfverrumplingen lyckades och Tomelilla blef »intaget».

Prins Carl fortsatte på aftonen den 5 sept. till Ränneslätt för att där förrätta inspektion.

Amatörfoto. H. Rosencrantz, Ystad.

Prins Carl inspekterar Skånska Dragonregementet.

UR VAN BIBBERS LIF.

AF RICHARD HARDING DAVIS. Förf. till »Framgång». Öfversättning för HVAR 8 DAG.

Mr Travers' första jakt.

Van Bibbers gode vän Travers, som varit förlofvad med en ung dam på Long Island i tre månader, träffade hennes far och bror först några veckor före den utsatta bröllopsdagen. Brodern har en briljant hundgård nära Southampton och hade med van Bibber delat utgiften för importen af ett större koppel från England. Fader och son talade om hästar hela dagen och till klockan var ett på natten. Ty de hade flera fullblod ute på löpningarne. Gamle mr Paddock, far till den flicka, med hvilken Travers var förlofvad, hade ofta yttrat att om en ung man bad honom om hans dotters hand, så skulle han till svar fråga den unge mannen, inte om han hade lefvat ordentligt utan om han kunde rida ordentligt. Och på bejakandet af denna fråga berodde det, om han vunne hennes fars samtycke. Travers hade träffat miss Paddock och hennes mor i Europa, under det att de manliga medlemmarne af familjen voro hemma. Han blef inbjuden till dem på hösten, när jaktsäsongen öppnades och tillbragte en högst angenäm afton tillsammans med sin *fiancée* i ett hörn af salongen. Men så snart damerna gått sin väg, kom unge Paddock till honom och sade: »Ni rider naturligtvis?» Travers hade aldrig ridit. Men hade af miss Paddock blifvit instruerad hvad han skulle svara, och sade därför att det icke fanns något som han tyckte bättre om — eller, som han uttryckte sig, han skulle hellre vilja rida ut än sofva.

»Det är bra», sade Paddock. »Ni skall få klifva upp på »Thunder» i morgon bittida när vi skola ut. Han är litet otäck i början af säsongen, och allt sedan han i fjol dödade Wallis, den andre groomen, är det ingen af oss som är vidare angelägen att rida honom. Men ni kan styra honom utan tvifvel. Er vikt kommer just att passa honom.»

Mr Travers drömde den natten att han tog långa vilda hopp i luften på en vild häst, ur hvars näsborrar sprutade eld och hvilken flög mot stenväggar som om de varit höstackar.

Han var frestad att säga att han mådde illa på morgonen — hvilket i betraktande af hans sinness tillstånd var mer eller mindre sannt — men han beslöt, eftersom han skulle vara tvungen att rida förr eller senare och om han bröte halsen af sig, det skedde för en god sak, att göra sitt bästa. Han ville inte rida alls af två utmärkta orsaker — först emedan han ville lefva för miss Paddocks skull och för det andra emedan han ville lefva för sin egen skull.

Morgonen kom, mörk, dimmig och ruskig, och unge Travers hyste stora förhoppningar att jakten skulle aflysas. Men just som han låg tvekande och tviflande, kom betjänten med ridträkten och hans varma vatten.

Han kom ner till samlingsplatsen med ett ganska olyckligt utseende. »Thunder» hade ledts dit och Travers tog djuret i betraktande med aningar, hvilkas hemskhet ej minskades när han såg hästen sparka ifrån sig tre stallknektar.

Travers beslöt att stanna på *terra firma* så länge han kunde, och när hundarne rusat i väg och de andra begifvit sig af i galopp, väntade han, låtsande justera sina damasker, tills de fått ett godt försprång. Därpå bet han ihop tänderna, drog ned hatten öfver öronen och kraflade sig upp i sadeln. Af en ren händelse föllo fötterna in i

stigbyglarne, och i nästa ögonblick flög han efter de andra, med en instinktiv känsla af att han befann sig på ett lokomotiv som sparat ur. »Thunder» hade hunnit upp och farit förbi de andra hästarne på fem minuter och var så nära inpå hundarne, att man höjde varningsrop. Men Travers kunde lika gärna ha sökt hålla tillbaka en båt som for utför Niagarafallen som »Thunder».

Travers hade fattat om sadeln med sin venstra hand och i den högra svängde och hoppade tyglarne upp och ned. Han blundade hvar gång hästen gjorde ett hopp och visste aldrig hur han kom att sitta kvar i sadeln. Men det gjorde han, och han var så långt i förväg att ingen i den disiga morgonen kunde precis se hur illa han red. Nu var det han som oförskräckt och ilsnaadt tog ledningen och inte ens unge Paddock hann honom i hälarne.

Så kom han till en bred ström med en kulle på andra sidan. Ingen hade försökt taga den med ett hopp, utan jägarne redo alltid öfver den på bron till venster. Travers såg bron och försökte rycka hästens hufvud åt det hållet, men »Thunder» fortsatte rakt fram som ett expresståg öfver prärien. Stängsel, träd och buskar flögo förbi under honom som ett med elektricitet drivet panorama och det var endast af en händelse han någon gång kom till att hämta andan. De fortsatte mot strömmen och kullen på andra sidan, som om de ridit på en kapplöpningsbana, och ehuru hela sällskapet gaf upp varnande och förskräckta rop kunde Travers bara snappa efter luft och blunda. Han erinrade sig den andre groomens öde och darrade. Därpå for hästen i vädret som en raket, lyftande Travers så högt att han aldrig trodde »Thunder» skulle komma ner igen. Men han kom ner på andra sidan strömmen. I nästa ögonblick var han öfver kullen och stannade flämtande midt bland hundarne som skälde och beto kring räfven. Och då visade Travers att han var en fullblodskar, ehuru han inte kunde rida. Han fick i hast upp sitt cigarrfodral, och när sällskapet kom lunkande öfver bron och uppför kullen, fingo de se honom sitta nonchalant i sadeln och med kritisk min bolma på en cigarr, i det han beskyddande klappade hästen på manken.

»Min kära flicka», sade mr Paddock till sin dotter när de redo tillbaka, »om du älskar den där mannen och vill behålla honom, så låt honom lofva att han slutar rida. En oförvägnare och utmärktare hästkarl har jag aldrig sett. Han tog det där dubbla hoppet vid strömmen som en centaur. Men han kommer att bryta halsen af sig förr eller senare, och det måste man hindra.»

Unge Paddock var så förtjust öfver sin blifvande svägers stora ridt, att han i rökrummet på aftonen gaf honom »Thunder» som present i alla herrarnes närvaro.

»Nej», sade Travers dystert, »jag kan inte taga emot den. Er syster har bedt mig att sluta upp med hvad som är mig kärast näst henne själf, och det är min ridning. Ni förstär att hon är orimligt ängslig för min säkerhet, och jag har måst lofva henne att aldrig rida mera.»

En kör af sympatiska uttryck hördes från alla.

»Ja, jag vet att det är hårdt», sade Travers till hennes bror, »men det visar just till hvilka uppoffringar en man är beredd för den kvinna han älskar.»

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Under denna rubrik återgifver *HVAR 8 DAG* fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Isak Wallberg.

Den 3 september fyllde en af den svenska industriens märkesmän, fabriksidkaren Isak Wallberg i Halmstad, 75 år.

Det är med sann tillfredställelse den vördade åldringen kan vid ett upplefvadt tre kvarts sekel se tillbaka på sin lifsgärning. Ty denna har ländt honom själf till

lika stor heder som den varit betydelsefull för fosterlandets industri. Fabrikör Wallbergs krafter ha äfven räckt till för deltagande i det politiska lifvet. Han har, som bekant, varit ledamot af Riksdagens båda kamrar.

Fabrikör W. har ock fått motaga rikt offentligt och medborgerligt erkännande. Han är riddare af Carl XIII:s orden, kommandör af Wasaorden i kl., riddare af Nordstjärneorden samt innehafvare af sällskapet »Pro Patrias» stora hedersguldmédalj.

I besittning af goda själs- och kroppskrafter kan den verksamme mannen emotse en i allo angenäm ålderdom, till hvilken han på hedersdagen varmt lyckönskades från när och fjärran.

En afhållen pedagog.

Lektorn i matematik och kemi vid högre allmänna läroverket i Norköping *Yngve Nyberg* fyllde den 10 dennes 70 år och blef i anledning häraf föremål för hjärtlig hyllning af kolleger och andra bekanta, hvilka under årens umgänge lärt högt skatta den dugande läraren och aktade medborgaren.

Lektor Nyberg blef student i Uppsala 1846, filosofie doktor 1854, adjunkt i Uppsala 1858 och utnämndes 1862 till lektor i ofvannämnda ämnen i Norköping. Här har han verkat nitiskt och samvetsgrannt, förenande gedigna kunskaper med en redbar sträfvan att låta sina dicitlar så mycket som möjligt tillgodogöra sig dessa. Han är ock en af alla vördad och afhållen person — hvarpå han senast nu på 70 årsdagen fick röna uppriktiga bevis.

Som medlem af stadsfullmäktige sedan 1882 har N. äfven med intresse tagit del i handläggandet af de kommunala ärendena.

Frans Müller.

Till ett välförtjänt *otium* har nyligen hamnkamreraren i Helsingborg Frans Gottlieb Müller dragit sig tillbaka, efter på begäran erhållet afsked med pension.

Kamrer Müller, som den 21 nästk. februari fyller 80 år, har sedan 1 april 1848 — således i

öfver ett halft sekel — innehaft den maktpåliggande befattningen som hamnkamrerare i den lifliga och framåtgående staden vid sundet. På denna tid har stadens hamnväsen nått en storartad utveckling, med hvilken Müllers arbetsamhet och energi hållit jämna steg. De mångsidiga göromålen ha af honom skötts på ett i allo utmärkt sätt, och den frikostiga pension hvilken beviljades den aktade tjänstemannen vid hans afgang, får ju betraktas som ett vackert erkännande af hvad samhället är honom skyldigt.

När kamrer Müller nu gått att njuta en väl unnad hvila, följes han af de uppriktiga tillönskningar af en sorgfri lefnadsafton

BREFLÅDA.

Ove. Endast original.

C. K. Västervik: Tack, skola användas i något snart utkommande nummer.

Många teatervänner: Byggnaden i och för sig saknar spår till intresse. Möjligen skall däremot ett eller annat från de stora planernas förverkligande illustreras.